

Plazebo-efektua

“Atsegin emango dizut” esan nahi du latinez plazebo hitzak, eta nekez azal daiteke hobeto nola interpretatu den plazeboa medikuntzan. Medikuek zer izendatzeko berenganatu zuten ere ezin adierazgarriagoa da: erremedio faltsuak izendatzeko, hain zuzen ere.

Gaur egun, substantzia eraginkorrik izan ez, eta, hala ere, pazientearengan hobekuntza bat eragiten duen tratamenduari esaten diogu plazeboa. Eta hemezortzigarren mendean ez bezala, sinesgarritasunez begiratzen diote medikuek eta zientzialariek. Izan ere, zenbait saio kliniko eta esperimenterak erakutsi dute, batetik, benetakoa dela plazebo-efektua, eta, bestetik, ez dela eragin psikologiko hutsa, baizik eta badituela ondorio fisiologiko neurgarriak ere.

Bildutako datuen arabera, garunean du muina plazebo-efektuak, baina, egia esateko, ez dakigu asko efektu horri buruz. Ekintza-mekanismoa zein den ez dago batere garbi, ez eta zein kondizio diren plazebo-efektuarekiko sentikorrek ere; gaitz eta min guztiak ez baitira plazeboarekiko sentikorrek, ezta gutxiago ere. Hipotesi interesgarriak daude, baina teoriarik ez du eman oraindik plazeboaren ikerketak.

Jakintza ez ezik, jakintzan sakontzen duten ikerketak eta inbertitzaileak falta zaizkio plazebo-efektuari. Izan ere, sinesgarritasunez bai, baina plazeboaren ikerketari ez zaio pasio ikaragarri begiratzen. Farmazia-industriarentzat botikak probatzeko kontrola da plazeboa, eta kito. Ez dute batere interesik saio klinikoak egokitzeko, ez eta plazebo-efektua sakontasun eta fidagarritasun handiagoz aztertze bideak jartzeko ere; ez dute irabazteko batere, hor dirua eta ahaleginak inbertituta. Bestalde, plazebo-efektua ez da baliozko erreminta terapeutikotzat jotzen gaur egun. Eta, horrez gain, arazo etikoak eragiten ditu plazeboaren erabilerak, bai ikerketan, bai eta terapeutikan ere.

Hala ere, interes akademiko hutsa duen zerbait baino askoz ere gehiago izan daiteke plazebo-efektua. Substantzia eraginkorrik ez duen zerbaitek pertsoneri nola eragin diezaiekeen ezagutzeak asko irakats diezaguke gizakiari buruz, eta, jakintza hori, ondo kudeatuta, aliatu ona izan liteke pertsonak lehenesten dituen osasun-sistema batean.

**Eider Carton Virto**

*Elhuyar Zientzia
eta Teknologia*
aldizkariaren
zuzendaria

PLAZEBO-EFEKTUA**32**

Ustezko botika bat hartzeak sendatuko gaituela pentsatzeak benetan efektua baduen substantzia baten eragin bera izan dezake hainbatetan. Horixe da plazebo-efektua.

**24****Elkarrizketa
Joe Silk**

Oxfordeko Unibertsitatean, ohorezko *Sibilian Chair of Cosmology* postua du Joe Silk kosmologo handiak. Euskal Herrian izan da, eta kosmologiaren erronka nagusiei buruz hitz egin digu.



Espazioko menua **28**

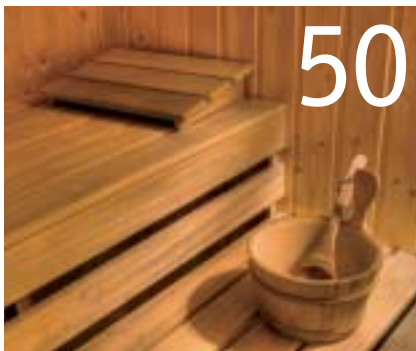
Astronautek gustuko janariak jan ahal izatea izan da espazioko menuaren azken urteotako erronka. Baina oraindik ezin dute edozer eraman; jakiek ezaugarri jakin batzuk izan behar dituzte espazioan arazorik ez sortzeko.

Atzipen multimodala

Ordenagailuari aginduak emateko modurik ohikoenak teklatura eta sagua badira ere, badaude beste batzuk; ahotsa eta esku-keinuak, esaterako. Gailu mugikor berrietatik datozen joerak dira, baina badirudi gero eta gehiago ikusiko ditugula.



48



50

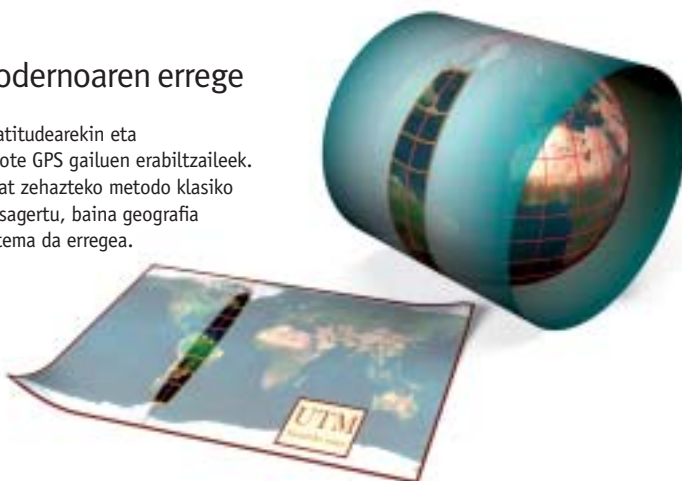
Sauna, nerbio-anorexiaren irtenbide ote?

Anorexiaren aurkako hainbat tratamendu proposatu diren arren, batek ere ez du erabateko eraginkortasunik erakutsi gaur egun arte. Horregatik, gaitz hori ulertzeko eta tratatzeko ikuspegi berriak bilatzen ari dira ikertzaileak. Beroa terapia egokia izan litekeela ikusi dute.

UTM geografía modernoaren errege

"Ez galdu denbora latitudearekin eta longitudearekin", diote GPS gailuen erabiltzaileek. Lurrazaleko puntu bat zehazteko metodo klasiko bat da, eta ez da desagertu, baina geografía modernoan UTM sistema da erregea.

56



aurkibidea]

4 FLASHA
Nola mugitu da harri hori?

6 ALBISTEAK

20 MUNDU IKUSGARRIA
Sardinia: mendia itsasoan

24 ELKARRIZKETA
Joe Silk

28 Espazioko menua

32 PLAZEBO-EFEKTUA

34 Itxaropenezko pilulak

38 Buruaren sendabidea

44 Plazeboak eta etika, balantzaren alde banatan

48 MUNDU DIGITALA
Web mugikorretik, nabigatzeko modu berriak (II): atzipen multimodala

50 GAI LIBREAN
Sauna, nerbio-anorexiaren irtenbide ote?

ANALISIA

54 Darwinkeria. KEPA ALTONAGA.

56 GOGOETAN
UTM, geografía modernoaren errege

58 ISTORIOAK
Weigl doktorearen zorriak

60 LIBURUTEGIA
Gizakiaren anai-arreba mikroskopikoak

61 UMORE GRAFIKOA
Satorrak Ilargian

62 ASTRONOMIA

64 HURRENGO ZENBAKIAN